

EEFEESUSA

Efeesusa máqusanaasa Pauroofa ákara rúmannimaqóo úfafa.

1 ¹Qinée Pauroosa Ánutuna íriranannai ásauku mundírana Yísunaindi máridaqa, mifá diiqiqoo fásiqausa máridaqa. Ánutuna maqásaa fasiqa anaasee Efeesusa máqusai máriasa ásauku mundírana Yísuna ufamau andeeqásee maqee maqee fímariasa ínni maa-akarána rúmannimaqaidaqa.

²Maasá qíkoofa Ánutufa faqa maasá karaambáiqa ásauku mundírafa Yísufa faqa narí áfaarirana faqa narí asooárana faqa ínni nímiani.

**Pauroofa ásauku mundíranaki máriasa
innaarúnai ámiqi ámiqirana márarufa.**

³Maasá dífi dífi qívana maasá qíkoona Ánutuna faqa maasá karaambáiqa Yísuna faqa nímiaqa. Maasá ásauku mundíranaki keeqafufanoo miná ákoofa Ánutufa ámiqi ámiqirana maasá Yísuna namufaqa qímina. Mifá innaarúnaindaraa ámiqira dadaaqirana qimaqifanoo miqóo innaarúnai máridanoo, minára maasá dífi dífi qímamaqaidaqa. ⁴Óoqai maa-maqa maaqána sía áuqu kamuqoo faiqí faqa sía márku kamuqoo Ánutufa moómoosa kambíqa márifandínausakinaana maasá rusandeesámumandee márararee qímaqoosa maraqaisá máridaqa. Narí ásauku mundírana Yísunannai maasá maraqoosá sía áaqarausa máriaqeera nóori kándamasee andeeqárausa máriaqee qímasee maasá rusandeesámumasee maraqoosá máridaqa. ⁵Sía faiqí márku kamuqoo Ánutufa narí áidiranannai maasára maaqímmuin, qeeqá qísauku mundíranannai misá qiní faiqi námu qíraamuqmaakai kámmambifaqa qeeqá únnannai misá mara quqáanauree qinau. Ánutuna áidirafa fúaninnana miqíminoo máridanoo. ⁶Ánutufa narí káaqa qara areenara

áfaairirana narí ámuqusira ámaaku káqi nímimari ainainnara foora káqi níminau. Minára maasá qímuqusa óokiqari idaaqíra áinaina uqannéé qiaqéera káqi níminau.

⁷Ánutufa narí ásauku mundírana kúqiranannai maasá mandáinainakinaana idukúqiseenoo maasá mandóosana ákiaqara minníqisainaqa márianaura. Maasá minára irisée Ánutuna firaafafaariranara akooqoo uqanna márifaqa qáfamasee irisée nágimasee máraanauree minára rufíaida fúrufaridaqa. ⁸⁻⁹Ánutufa narí írirana firaaná faqa qáfeemariana faqa maraséenoo minánnai óoqai márararee qímaqoonaa maraséenoo narí kukéeqara írirana ásauku mundíranaannai aiqáma qímaqoo ainaina ánoonaikianifeera qímasee miná maa-kamúqoo kooroomásee narí faiqi námu áraamummaakaikíranara maasá qímaqiminau. ¹⁰Ánutufa narí kai írinoo andeeqára áukuanee qímasee narí óoqai kambíqaaninna ainainara qímarufa taikáannoo minára qímarufa maaqímmiannoo Ánutufa aiqáma ainainna áuquqoo áinainafa innaarúnai mári ainaina faqa maaqóo mári ainaina faqa óonu maree ani máreeqeenoo moodáanaki quqáseenoo ásauku mundírafa misáníkiaqasaa máriannoo.

¹¹Ánutufa mi-aqama ainainná narí óoqai fuanée qímaqoomau fidanoo miqídanoo. Ánutufa narí óoqai fuanée qímaqoomau fidanoo maasá narí áiku ásauku máriaqee qímasee faiqí ánaaseeki rusandeesámuandee maasá máranau. Sía káqi miqínau, ásauku mundíranaannai kai miná áiku ásauku máriafanausa máridaqa. Óoqai indaarú óosana ároo aukuanna mi-irirána maraqoomáu fidanoo ásauku mundíranaannai maasá máraidanoo. ¹²Maasá ásauku mundírana írirana náaree indaarú irisée minára áfeesimariasa maasá Ánutuna káqa aréenaranara dífí dífí qídaqa.

¹³Ínnee Eefeesusa máqannaasa faqa miqíkai íqa máriafanoo. Ámiqira fasaasa ufa innaarúna ásumu máriraná ními maría ufana ínnee iriséeqa kúqaa ánoonufee qufanoo Ánutufa narí náaquqara máraquna nímiani qímasoofa ínni níminoo minánnai náriara útaaqanau. ¹⁴Ánutuna maraquna nímirafa Ánutufa innaarúnai qímianinna ainainnara qíma afeekaikámma útaaqamáqoofa máridanoo, mifá Ánutufa kúqaa mandáinaina ákiaqara rumbáranakinaana idukíraná qímiannoo fee qímarifa máridanoo, maasá minára irisée Ánutuna kúqaa aréenaranara dífí dífí qídaqa.

Pauroofa Eefeesusa máqannaasara innaaru qídanoo.

¹⁵⁻¹⁶Qinée Pauroosa minára iriséeqa ínnee Eefeesusa máqannaasa Karaambáiqa Yísuna saqáríkiranara irisée faiqí ánaaseera Ánutuna ufa írimariasara rídaqa dadaaqídqa minára iriséeqa írifannaqooqari qinée Pauroosa ínniara Ánutufinnai dífí dífí qídaqa. Qinée maqee maqee

ínniara innaaru qídaqa, maasá karaambáiqa ásauku mundírana Yísuna káaqa aréenaranara ákoofa¹⁷ Ánutufa narí maraquna ínni níminanoo mifá írirana faqa Ánutuna óosana faqa kooroománnimaqáinaqa ínnee minára íriaqeera innaaru qídaqa.

¹⁸ Ánutufa ínni náaramásee narí aréenaranara áfeesiaqee qímarijanara ínnee íriaqeet qímasee ínniara innaaru qímasaanaqa ínni nífu nitikúra quandásainaqa aréenaranara nímiannanara áfeesiaqeera innaaru qídaqa. Náaquqara ámiqui ámíqirafa idaaqírafa moómoo uqanna narí maqásaa fasiqa anaasee innaarúnai nímirara qíma afeekaikídanoor nímiannoo mináuqara faqa ínniara íriaqeera innaaru qídaqa. ¹⁹⁻²⁰ Maasáki miná ufasaa írirana rusímariaqooqari Ánutuna afeeka fanno maasáki aináini marínara faqa ínnee íriaqeera qinée Pauroosa ínniara innaaru qídaqa. Ánutufa ásauku mundírana kúqiranakinaana uqéerasee innaarúnai narí aaqá narí ásauku uqannáí óoqumaruqoo fira afeeka faqa maasáki aináinimárifa faqa amana amana kái moodáa fira afeeka máridanoo.

²¹ Miqóo innaarúnai ásauku mundírafa aiqáma ainainasaa úriqaramáfi rakísidanoo, aiqáma innaarúnai úriqararausa faqa faiqí firaasá faqa afeekafaqáasa faqa karaambáiqauqa faqa misáuqa faqa úrinaaqaramáfi rakísidanoo. Mifá aiqáma afeeka nuqu faqáasa maa-maqa maaqánaki máriasa faqa innaarúnai máriasa faqa úrinaaqaramáfi rakísidanoo. ²² Ánutufa aiqáma ainaina maréeqenoo ásauku mundírana áramandunnai quqáseenoo miná maréeqenoo Yísuna ufara suqímariasaníkiaqasaa quqásafanoo aiqáma ainaina úriqarara karaambaiqa máridanoo. ²³ Yísuna ufara suqímariasa Yísuna adakára foora máridaqa, aiqámai máriainainafa qumbiqéemarifa narí adakáki Yísuna ufara suqímaríasaki firaaqóo máridanoo.

Óoqai kúqiranaki ubeekoofaqá maqee asumu máriiranaki ubeekaqá máridaqa.

2 ¹⁻² Qinée Pauroosa sía Yuda máqannaara qídaqa ínnee ánaamuru máriasarara qídaqa, óoqai ínniqa ufa rukíarana faqa áaqqarana faqa miqunna ákiaqara kúqiranaki máriusa máriqau, mi-akuuanná maa-maqa maaqána mandóosanamau kai fímariqau. Ánutuna ufa rukíee maríasa maqee rakísi marí afaannafa Ánutuna innaarúna meerái márifanoo miná ámeemaanai márina, miná ufara eedóo kai qímarusa máriqau. ³ Maasá faqa aiqámausa ánaamuru Ánutuna ufa rukíee maríasa naanna rámasee maasá qeeqá faiqi mandíriranamau fídaqa qeeqá qifaaqa írirana áfaariqa káqi qeeqá mandá didiramau kai fiqáfana. Maasá Yuda máqannaasa ánaamuru naanna rámasee qeeqá qifaaqa áfaaramasee miná ákiaqara Ánutuna áranaqaranaki firaridaqa.

⁴⁻⁵ Ánutufa miná qáfamaseenoo maasára ámuqusirana faqa nífauarafa faqa firaatiá márifanoo ásauku mundírana sáimbaqa maasá faqa

kúqiranakinaana uquéera qiseenoo sía moo áinaina, Ánutuna áfaarirafá kai innaarúna asumu máriranaki quqánniseenoo. ⁶ Ánutufa maasá ásauku mundírana Yísunasaas atooárana qáfamaseenoo miná namufaqa kúqiranakinaana uquéeraqiseenoo Yísuna namufaqa Ánutuna innaarúna máriasasaa rakísi nímaqaaqee qifaqa miqóo rakísirausaikiqa márianaura. ⁷ Sía Ánutufa fífafu miqínau, narí fira afaarirana faqa, maasá ásauku mundírana Yísunaki kéeqarana qáfamaseenoo narí fira aaidirana ámuqusirana faqa náaru kambíqainausa ugannífiqarara miqínau. ⁸ Sía moo áinainannai Ánutufa narí áfaariranannai kai ínni innaarúnai asumu máriranaki quqánnisaidanoo, ínnee Yísuna saqárikiranannai áfaaramma nímaqaaidanoo. Ínni asumu nímirafa sía ínnee andeeqásee fímarianasaafau mundídanoofau, sía ínnee ámiqira óosana marasáida kadáapiridee qímarianasáafau mundídanoofau, Ánutuna káqi nímiranasaa kai innaarúnai asumu máriranmaasá qímirana uquéereenoo.

⁹ Sía maasá qeeqá kadáapiriranannai innaarúna ásumu máraanaura minára sía fífafu maasá qeeqá qimooqíra ufa máridanoo. ¹⁰ Ánutufa maasá áuqufa máridanoo sía fífafu maasá áuqinau, maasá ásauku mundírana Yísunasaas atooqáranasaaqari andeeqásee nírana mólirana mólraaqee qímasee maasá áuqinau. Dóo óoqai mi-andeeqara nirana marirána maasára deedaqammáqoofa máridanoo.

**Yuda máqannaasa faqa ánaamuru faqa ásauku
mundíranaki moodáanaki mólidaqa.**

¹¹ Yuda máqannaasa óoqaindari náriará kai Yuda máqannaasa fáiñánduqirausa Ánutunaindi mólidée qímásaida ínni ánaamuruara sía maasá fáiñánduqirausa mólrunnarara áqoosai mólriasa mólidée qímariqau. Misá fífafu nári fáiñánduqiranara qídaqa miqí qímariqau. Ínnee ánaamuru mólriasa ínnee óoqai mólriunara íriaqa. ¹² Ínnee Eefeesusa máqusanaasa ásauku mundíranasaaqari náaduma níanasaa mólriusa mólriafanoo, ínnee ánaamuru Ánutufa maqásaaqaraasaki sía rusandeesámumándezee náriára móroosa mólriafanoo, ánaamuru níanasaa mólriusa mólriafanoo. Ánutufa Yuda máqannaasa faqa moodáanakikira ufa óosana óosana qíma afeekákíranasaas mundíqa mólriusa mólriafaqa ínnee ánaamuru sía minakí mólrusa náaduma níanasaa mólrusa mólriafanoo. Ínnee Eefeesusa máqusanaasa maa-maqa maaqánaki mólidaqa sía Ánutunara faqa moo áinainara faqa írimariqau káqi fúrfurára káimmiqániqau, Ánutuna síaisa mólriqau.

¹³ Dóo maqee ínnee ásauku mundírana Yísunasaas atooqáana ákiaqara ínni óoqaindari níanaí mólriusa maqee Ánutufa ínni rarísámeeqeenoo adeedí ququéenoo, ásauku mundírafa aunírrira saqarisaa kúqunannai kai miqínoo. ¹⁴ Ánaamuru faqa Yuda máqannaasa faqa namuqáara foora

niana niana rakée íqa máriaasa ásauku mundírafa narí kai maréeqee moodáanaki quqáseenoo asooárana maasá qíminaú. Yuda máqannaasa faqa ánaamuru faqa namuqáakiqa márufanoo qámbaana faandamura ititánoo máruna ásauku mundírafa narí afaaqannái faandaamura rakée mánndoofaqa moodáanaki kíqau.¹⁵ Mooseena sándufakina óosanóosana ainainara nímaarusirana mifá faandaamurara foorá Yuda máqannaasa faqa ánaamuru faqa aiqámaqara rakéemaqoofaqa máriqau. Ásauku mundírafa dóo miná ruká taikássoofaqa mi-atiqandá óonu máree ani máree ásauku mundíraná faqa moodáanaki kíqa asooáranaki máridaqa.

¹⁶ Ásauku mundírafa narí aunírira saqarisaa kúqunannai Yuda máqannaas faqa ánaamuru faqa nariára nariára fídiaqaa ímaruna áru taikánau, narí aunírira saqarisaa kúqunannai Yuda máqannaas faqa ánaamuru faqa rákimaruna taikáseenoo Yísufa maréeqeenoo máfi moodáanaki quqáseenoo maréeqeenoo Ánutuna áanóoqirana taikáseenoo narí ákoona Ánutunaki asooáranaki quqánau.¹⁷ Miqí marúnara ásauku mundírafa narí ámiqira asooara fasaasa ufa máree qumuréenoo ínnee Ánutunasaaqari níanai mária anaamurúsa faqa Yuda máqannaas Ánutuna aaqá máriasa faqa qímanniminaú.¹⁸ Maasá aiqámaqara Yuda máqannaas faqa ánaamuru faqa ásauku mundíranannai kai amaná maasá moodáa maraqunaki aniréeqa maasá qíkoona Ánutuna áfusaa kikíqianaura.

¹⁹ Óoqai ínnee moo máqannaara foora ánaamuruara foora máriasa máriafanoo dóo maqee sía miqíqa máriafanoo ínnee dóo maqee Ánutuna áiku ásauku máriasa Yuda máqannaasaki moodáa máqannaas kámmambi ínnee máriafanoo.²⁰ Dóo maqee sía Yuda máqannaas kai, ínnee faqa máqaqara foora usakáfifanoo ásauku mundírafa Yísufa narí uqanna faakána miqírafa márinanoo Yísufa niqiqoo fásiqausa faqa Ánutuna tamummáqara fasiqauqa faqa máqaq atunara foora márifanoo ínnee faqa máqaq ásaanara foora misásaa faqa Yísunasa faqa atukaramámbiqa máriafanoo.²¹ Yísufa uqanna faakánara foora máridanoo aiqáma máqaq ásaana afapíta qumárasifaqa afeekaíkiqa máriafanoo karaambáiqiqa náaquqara amaana máqara foora usakáidanoo fímaree áimaree innooqáidanoo.²² Ínnee ánaamuru ásauku mundíraná saqáriki máriasa faqa aiqámausa Yísunaki máriasa faqa Ánutufa ínni qumáreeqeenoo máqaqara foora usakáseenoo narí maraqunannai mi-maqánaki ínniki mári maqafa máridanoo.

Pauroofa narí ánaamuruki saikíranara qídanoo.

3 ¹Qinée Pauroosa minára iriséeqa ínni Eefeesusa máqannara Ánutufinnai innaaru qídaqa. Qinée ínni ánaamuruara qímannimunnana ákiaqara ásauku mundíraná Yísuna rumbáranara foora Roomma máqannaasa rumbáranaki márunga faqa máridaqa ínniara innaaru qídaqa.² Ánutufa narí áfaariranannai ínni ánaamuru dadaaqiaqée

qímasee qímunara ínnee ámiqimmandee minára írimariafanoo.

³⁻⁴ Ánutufa Yísunara óoqaindari kukéeqanoo márunkara maqee áukuana qíní kooroomáqimaqeenoo. Qinée maa-pasánaki kákikaaqoo minára ínni qímannimiqa, ínnee miná ásaana rúmaseeqa íriqa qiníara ásauku mundírana kukéeqara írirana ámiqimmandee íridanoommifoo qifáranoo.

⁵ Óoqai narí kukéeqara írirana Ánutufa sía kooroo inau, dóo maqee narí maraqunannái ámiqira niqiqoo fásiqausa faqa tamummáqara fasiqauqasaa faqa qímanniminoo. ⁶ Miná kukéeqara ufa maaqímminoo máridanoo. Yuda máqannaasa Ánutuna ámiqi ámiqiranaki máridaqa, Yísuna ámiqira fasaasa ufa fannoo ínni ánaamuru faqa óonu maréeqenoo Yuda máqannaasa ámiqi ámiqiranaki quqánnisaidanoo. Ínnee ánaamuru máriasa maqee Yuda máqannaasa sáimbaqa moodáa nifaqaqara foora máridaqa ásauku mundírana Yísunakiqari Yuda máqannaasa qíma afeekaikámmaqoofa ínnee ánaamuru misá sáimbaqa minakí márida máree mariáfanoo.

⁷ Ánutufa narí afeekannái naakáparana akoofásaikirana moo

qímuafaqa qínée minánnai Yísuna ámiqira fasaasa ufa saikíra fáiqikiqa máridaqa. ⁸ Qinée Ánutuna áiku ásauku maqásaa fasiqaki óorudupirausa márunkanoo Ánutufa sía minára írinoo káqi mi-naakaparána qíminoo diiqámaqimaqeenoo ásauku mundírana, innaarúnai nímira ámiqi ámiqira ainaaina moómoo ainaaina sía amana ásaana rírana amana mi-

ufánara ánaamuru qímannimiranaki qíní quqáqisaifaqa máridaqa.

⁹ Ánutuna óoqai kukéeqara írirafa maqee kooroommásee faiqí ánaasee ámiqimmandee íriaqeera faqa qíní minakí faqa quqáqisaifaqa máridaqa.

Ánutufa ainqáma ainaaina áuquqoofanoo márufa miqóoqari moómoo akuana narí kukéeqara írirana Yísunara kísaqasaa rafáaqafuqoofanoo márinal. ¹⁰ Maqee áukuana kooroo íanifeera qímasee Yísuna ufara suqímariasa misánnai Ánutufa narí írirana quandaqáandidanoo uqannífiqaifaqa qáfaidaqa miná ámiqi ámiqiranara innaarúnai ámeemaanai máriasa misá úriqararausa faqa rakísirausa faqa maqee uqannífiqaanifeera Yísuna kooroo ídanoo.

¹¹ Ánutufa narí náaru náaru máriranaki máridanoo mi-ainainná áuquanauree qímaqoonaa maqee áuqinau, narí ásauku mundírana Yísunannai mi-ainainná, narí ufara súqimariaskina narí írirana kooroo íanifeera áuqinau. ¹² Maasá Yísunasaatooáqa márianannai faqa maasá miná saqárikiranannai faqa sía maasá nisaurída rufíanaaura, paasóosamasee Ánutuna áfusaa fuannánara mi-eedoo qiráfa maasáindi máridanoo. ¹³ Qinée Pauroosa minára irisée ínni afeekaikámmandida qímannimidaqa. Qinée Yísuna ufa qímannimunaqa misá minára fífafu qíní karabúsaki quqéeqa. Ínni Eefeesusa máqannaasa qínée karabúsaki márunka aupuraranara iriséeqa sía Yísuna ufa minniseeqa kudoosaápaqa, ínnee minára maaqí qiaqa Pauroona karabúsaki

márirana maasá Eefeesusa máqusanaasa ámiqimáqimaqaidanoo fee qímasee asasiaqa.

Ínnee naríara naríara nímuqusiranaki máriaqeera qídanoo.

¹⁴ Qinée minára íriqa maasá qíkoona Ánutunara iriséeqa qiqoori sáunarafíqa kummára máfi ínniara qeeqá qímuqusannoo innaaru qídaqa. ¹⁵ Innaarúnai máriasa faqa maqásaa máriasa faqa aiqámatia Ánutunasaqaraana náriqa núqu uqanna máraidaqa. ¹⁶⁻¹⁸ Mi-Anutúnara ínniara innaaru qídaqa, ásauku mundírana ínnee saqárikiranannai mifá aniréenoo ínni naunduráki máaqakira foora ani kéeqáanifeera. Mifá narí maraqunannái narí aréenarana firaanákiqari ínni naunduráki afeeka níminaqa mapukúsee máriaqa. Qinée ínniara maaqí qídaqa innaaru qídaqa, ínnee ínneeqa atukara foora faqa faakánara foora faqa naríara naríara nímuqusiranaki mapukúsaqa, ínnee Eefeesusa máqannaasa faqa Ánutuna áiku ásauku moo máqannaas máriasa sáimbaqa afeeka márinaqa minánnai ásauku mundírana ínniara ámuquisinoo áidirana firaaná íriaqeera innaaru qídaqa. Mifá ínniara ámuquisinoo áidirana miná kísaaqasaa áidirana faqa miná qúsa kamu faqa miná meerái sandáaqaira faqa miná meemái fárumara foora márirana faqa miná firaatiará íriaqeera qinée innaaru qídaqa. ¹⁹ Eeó ínnee miná ínniara ámuquisirana firaanára íriaqeera innaaru qídaqa, sía amana moó fannoo firaaqóo íriannoo, firaafá máridanoo, miná ámuquisirana firaafá máridanoo, ínnee miná ámuquisirana firaaná iriséeqa Ánutuna umbiqárafa ínnikina umbiqáanifeera ínniara innaaru qídaqa.

²⁰ Ánutuna afeeka fannoo maasáki saikíranannai naunduráki ámiqi ámiqirana nímiannoo, miná naunduráki dadaaqírafa maasá sía amana minára irámasee qímiannee qianáura sía amana maasá minára írianaura firaafá ainainatiá máridanoo. ²¹ Yísuna ufara suqímariasa náriqa ásauku mundíranasaa atooáranannai Ánutuna amoogírafa maqee kámuqoo faqa náaru náaru faqa máriani.

Maasá Yísuna adaká átiara foora máridaqa.

4 ¹ Qinée Pauroosa karaambáiqa Yísuna aináini marúnnana ákiaqara Roomma máqannaas karabúsaki máridaqa. Qinée karabúsaki máridaqa ínniara afeekaikámmandee qímannimidaqa. Ánutufa ínni náaramásoofaqa ínnee ásauku mundírana saqáriki márú kamuqooqari ínneeqa níraná máriranara andeeqásee márianífee qímasee ínni náarama minakí quqéenoo. Ínneeqa márirafa miná amanakái márianifeera qinée qeeqá qímuqusá oókiqari afeekaikámmandee qímannimidaqa.

² Síá Ánutufa quqáqoo andeeqárana minnísee moomáu fuqa, ínnee maqee maqee sía úrinaaqaraaqa óorudupimasee máriaqa, sía áanooiaqa, íreedá kai pisoopísoomandee máriaqa sía faiqí ánaaseera qúsa ufa

qímasee áanooiaqa kísaaqasaa íreedá kai idaaqammánnimaqaaqa. Ínnee faiqí ánaaseera nímuqusinanoo nídimarinaqa mifá kooroo íanifee qímasee narínni narínni dadaqífanoo mifá kooroo íani.

³ Ánutuna maraquina fannoo ínni moodáanaki mara quqásifaqa máriafanoo ínnikina asooárafa ínni moodáanaki afapítä qumáraifaqa máriafanoo ínnee miná moodáanaki máriraña ámqimasee rakísiaqa, rakée íani. ⁴ Maasá Yísuna ufa írimariasa moodáa nifaqara foora máridaqa, Ánutuna maraquina faqa moodáa máridanoo Ánutufa moodáa ainainara áfeesiranaki ínni rarisáma quqéenoo. ⁵⁻⁶ Karaambáiqa moodáa kai máridanoo, Yísuna saqárikirafa moodáa kai máridanoo, amaana námmari moodáa Yísuna áuquasa kai rúmannímaqarafa máridanoo maasá aiqáma maqa maaqakinaasa níkoofa Ánutufa moodáa kai máridanoo, aiqámausa karaambáiqa mifá kai máridanoo mifá narí ufara suqímariasa aiqáma naunduráki máridanoo aiqámausakiaqa ainánidanoo.

⁷ Ásauku mundírafa nímira dadaaqíra afeeka maasá aiqámausa qíminal narí moómoo dadaaqíranakinaana qíminal. Moo dádaaqira afeeka moo fásiqa áminau, moo dádaaqira áfeeka moo fásiqa anaasee níminal. Nimisoofaqa minánnai Yísuna saiká máraaqeera níminal. ⁸ Óoqeenáa tamummaqara fasiqa ásauku mundírafa dadaaqíra afeeka qímianínnanara maaqí qímasee ákara rína.

Mifá rákira karaambaiqara foora máridanoo namuqáa maqúsaki ititásee misá narusée faiqí moómoo karabúsa rumbásee misá aináina faqa indáa mámaree nífiqamaree meerái narí maqúsai óorureenoo narí máqannaasa qímannimifaqa miná amooqiafanoo aináina rainá níminal.

⁹ Mi-tamummaqara fasiqána ufa kooroo írafa Yísunara maaqímmínoo máridanoo. ¹⁰ Mifá narí maqúsai meerái óoru fúnara maaqí qídanoo, mifá náaree meemái maqá ámeemaanai óoqreenoo miqóoqari mifá kai innaarúna maaríni aiqáma innaaruna maarínni óorureenoo narí máriraña narí áuqu amana kai márianifeera aiqáma átinai narí írirana narí áuqu amana kái quqásanau.

¹¹ Mifá káqi nímira dadaaqíra afeeka faiqí ánaasee níminal, midaadaaqira afeekáfa aináiniranakoofásaike qímasee akaqáusee niqiqoo fásiqausa akoofásaike níminal, akaqáusa faiqí ánaasee qímannimirana akoofásaike níminal, akaqáusa aamína máqannaasa qímannimirana akoofásaike faqa paatóo saika akoofásaike faqa ufasáa rakísirana akoofásaike faqa níminal. ¹² Ánutufa sía fífaufau mi-dadaaqira afeekána níminal, faiqí ánaasee Yísuna ufara suqímariasa Yísuna afaaqara foora afeekaikámasee máriaqeera mi-dadaaqira afeekána óosana óosana maasá qíminoo qinau, ínnee maa-dadaaqira afeekána marasée minánnai qiní ufara suqímariasa afeekaikámannisaaqee

qinau. ¹³ Maasá miqímamaree fídaqa maasá kásooqaqee moodáanaki kianáura. Ánutuna ámaakuara írirana faqaa irirana minásaa rusírana faqa miqíananannai mi-moodaanaki kiráfa amaná kambíqaannoo, mi-karí maasá faiqí firaasá íriranara foora máraanauranoo maraséeqa ásauku mundírana firaar irirana amana kái óoru mundúfuanauranoo.

¹⁴ Mi-karí maasá sía faiqi ánaaqiara foora aiqáma óosana óosana amaana ufa iriséeqa múnari mínari ianáura únna ufa qímaria fasiqausa náriníkaruqira finnai akaqáusa áaqqaranaki rarísáma quqáidaqa maasá misá ufa iriséeqa sía úfaira foora aiqáma saqari udammí udammíanaura.

¹⁵ Maasá sía miqíqa, maaqíqa, naríara naríara qimudáoo qímasee rídaqa minakí máridaqa naríara naríara sía únnufa qiaqa, ánoona ufa kai qídaqa maasá miqíananannai faiqi ánaaqiara foora ásauku mundírana maasá qíkiaqa amanakái innooqámaree óoru mundúfuanaura.

¹⁶ Ásauku mundírafa narí ufa ámeemaanai máriasa rakísímarifaqa misá minára maasá qíkiaqa fee qídaqa. Faiqí afaaqa sía moodáa ainaina máridanoo óosana óosana afaaqa áti fanno áadu áadu ainaina akoofásailkiran moodáanaki ootúpamáfifanoo moodáa fasiqa máridanoo. Ásauku mundírafa maasá qíkiaqa márifa maasá rakísímarifaqa maasá faqa miqí kai íqa faiqí afaaqa fooqáana áadu áadu akoofásailkirausa moodáanaki ootúpanoo márifaqa maasá qíkiaqa Yísunasaat atooáqa máridaqa miná afaaqáikiqa máridaqa. Maasáki aiqámausa náadu náadu náriqa saikíran andeeqássee máridaqa sía naríara naríara níkooqaani naríara naríara rínnanannai moodáanaki innooqáfino ámiqimmandee kambíqafí fúannoo.

Ásauku mundíranaki máriasa asukunakínaa óosana taikáfinanoo káqa qárafa ániani.

¹⁷ Miqí marínanara qinée Pauroosa Karaambáiqa áqusaa ínni qímannimidaqa afeekai kámmandee kafáa kafáa qímannimidaqa, sía Ánutunara aamína máqannaasa naanna raaqa. Misá írirafa fífafu fafaumminoo máridanoo. Ínnee andeeqássee márifaqa. ¹⁸ Misá nitikúrakinaa írirafa asukunakí máridanoo Ánutufa nímimari málirana sía misá kákikaqoo máraidaqa ánaamuruara foora sía máraidaqa, misá káqa írirana síaisa fúrufari maríasa nári qímaqaamáu kai fímarisa, minára kai asukunakí máridaqa. ¹⁹ Misá nisauríranan taikárausa máridaqa nári nifaqa márira mandóosanai kai ubéekáidaqa óosana óosana nisaurímaria ainainna sía nisaurídaqa fanandídaqa káqi umáraidaqa.

²⁰⁻²¹ Ínnee Eefeesusa máqannaasa miqíra mandóosana sía ásauku mundírana sáaqaraana íriafanoo, ínnee minára irisée Yísuna áiku ásauku kambíqafufaqa andeeqára írirana faqaasa ínni miná ánoona ufa ínni qímannimiafaqa írimariafanoo. ²² Minára ínnee óoqeenáa málirana níranan fatíka áqusaaqa ínni óoqeenáa málirafa ínniqa maréeqeenoo

ínniqa mandá nikaruqira nidiranaki quqásoofaqa miqóo ínnee ínneeqá kái kurídimarafanoo.²³ Ínni nímuqusaki mandá nidira nidimarina faqa nitikúra mandírira írimariana faqa taikásee innaarúnaindaraana fúka ámiqirafa kai máriani.²⁴ Ínni innaarúnaindaraa fúka márirafa Ánutuna narí miqírafa máridanoo, miná ánoona ufkí andeeqásee márirana faqa Ánutuna ufa ámeemaanai márirana faqa miná amooqírana faqa mi-fuka mariráfa ánoona máridanoo, ínnee mi-marirána kai qamunnará foora afisúsee minakí máraqa nuqa.

²⁵Dóo minára maaqóoqari sía únna ufa kafáa máriani, taikáani, aiqáma narínni narínni ánoona ufa kai narí qímami narí qímami qiaqa, maasá aiqámausa moodáa nifaqaqara foorá kai márunnanara naríndi naríndi márunnanara únna ufa sía qiaqa ánoona ufa kai qiaqa.

²⁶⁻²⁷Aní áanooirafa kambíqafinoo sía aní rarísámeeqee mandáinainaki quqáani, anée áanoo qínana dóo mi-faasaanásaa mi-suanína kéeqarana námufaqa taikáseena faiqáa sía kísaqasaa áanooida mária, dauní taikáa, Sadannafa minakí kékafinoo mandáinaina uqéeraandoora.

²⁸Aináina úmmuari mari fasiqafa úmmuarirana taikáani, taikásee quándaki andeeqásee narí aináinamasee narí nárana námasee kudi fasiqauqa faqa náida níminaqa naaqa.

²⁹Sía putaa ainaina áfundá ainainara ufa qiaqa, faiqí ánaasee poodúqamánnimaqaida dadaaqímaria ufana kai qímasaifaqa misá iriséeqa ámiqirana adíafaairana máreefaranoo.

³⁰Mandá ufa qínano Ánutuna náaquqara maraquna fannoo iriséenoo ákooqaanoo. Ánutuna máraquna fannoo ínni faqa márifa Ánutuna ákarara foora naríndi fée qídanoo ínniki ákara rínoo máridanoo. Mi-maraquna akaráfa maaqí qímasee ínniara qíma afeekaikídanoo kásooqaqee Ánutufa qínano Yísufa qumurée ínniara qíníndi fee qímasee máraannoo.

³¹Dóo maqee áukuana aiqáma sukáqara ufa faqa qúsufa qímasee dárara qírafa faqa naunduráki mari aanooirafa faqa fatíka áquaqa. Naríara naríara fira kari naméera ufasáa níqimariafa faqa áquraree maríannana faqa sía kafáa máriani naundurákinaa naríara naríara fídiaqaa íra írirafa faqa taikáani.

³²Sía miqíqa, maaqíqa, naríara naríara íreedá kai nímuqusá reendeénirafa faqa dadaaqírafa faqa máriani, narínni narínni mandáinaina minnísaqa. Maasá óosana óosana ainainannái Ánutuna mandáikammamaqáfanausa márifanoo Ánutufa ásauku mundíranannai maasá dárirana minníqisanau. Dóo ínnee minára iriséeqa miná amana kai dóo ínniqa niqoónausa mandáikamánnimaqarananai narí minnísee narí minnísee iaqa.

Ánutufa maasára rírana ámmeemmeeriaqa káqa qárana máraqa.

5 ¹⁻²Ínnee Eefeesusa máqusanaasara Ánutuna ámuqusira áiku ásauku márianara miná ámmeemmeeriaqa ásauku mundírafa maasára

rínoo ámuqusinoo narí márirana maasá qímaqa maqasée kúqiranaki quqássofanoo tatúfira aandau suqára fára foora Ánutuna aikiambú inau, ínnee faqa miqí kai íqa ásauku mundírafa maasára ríraná ámeemmeerida naríara naríara ruaqa. Ínni naríara naríara rírafa maqee maqee ínniqa márirana rakísinnimaqaani.

³Ínnee Ánutuna maqásaa áiku ásauku márianara ínniki faiqí ánaasee narí úmmuari narí úmmuari maría ufana faqa ikairí írirana faqa aináinara faqa ánaaseera faqa káqa fanandí maríana faqa sía mi-oosanná máraqa minára ufa qímarifa faqa dóo taikáqa. ⁴Ikairí putaá ufa faqa fúrufarira ufa faqa uteéti qímasee naanaindara qímaria ufana faqa aiqáma sía andeeqára ufa sía ínniki amanaikínoo máridanoo Ánutuna maqásaa áiku ásauku máriafanoo. Ínnee sía miqáa miqáa iaqa, maaqíqa ínnee maqee maqee Ánutunara dúfi dúfi qírafa kai ínniki máriani. ⁵Ínnee maa-moodaa ainainnára kai ámiqimmandee íriaqa, faiqí ánaasee narí úmmuari narí úmmuari maríasa faqa ikairí faqaasa faqa káqa aináinara rímariasa faqa miqáa qiqánuasauqa, ásauku mundíraná quqúsaki faqa Ánutuna quqúsaki faqa sía uqanna káqikaqóo máreefaranoo. Káqa aináinara rímaria óosanafa mifá moo únna ánutunara innaaru qímaria fára foora miná úfa íri maría fára foora máridanoo.

⁶Minára moó fannoo mi-oosana oosana manda ainainnára aufadámasee ufa qímasee narí fúrufarira ufannái ínni níkaruqímasee mandáinainaki fuaqéé qínaqa sía uqanna ínnee miná íriaqa. ⁷Maqee maqee Ánutufa mi-manda oosannára kai qáoo qímarifa faqa sía írianannai kai Ánutuna áanoo qirafa misásaa áqufidanoo. Minára qinée ínni qímannimidaqa miqínna fasiqa anaaeseesa sía misá faqa máriqa, níanasaa rufíasee máriqa. Minára qinée maaqí qímasee qímannimidaqa.

⁸Óoqai ínnee Eefeesusa máqusanaasa faqa asukunakí máriusa máriafanoo dóo maqee karaambáiqa Ánutuna faiqí ánaasee áiku ásauku kámambi máriafanoo káqa qárana fooqáasa máriafanoo, dóo minára iriséeqa káqa qárakanaki máriasara foora ída máriqa. ⁹Káqa qárafa qáfuqakináa ainaina ámiqi ámiqifanoo kambíqaidanoo Ánutuna káqa qárakanaki máriasa miqí kai íqa káqa qárakanaki máridaqa misáki ámiqirana faqa andeeqárana faqa ánoona ufa qíraná faqa misáki kambíqaidanoo. ¹⁰Ínnee karaambáiqa áidi marí máriranara randásee máraqa. (v 12) Asukunakí máriasa kukéeqaranaki máridaqa óosana óosana mandá nisauri maría ainainna máraifa faqa maasá misára qisaurúanoo qímasee sía misá óosanara káqikaqoo ufa qianáura.

¹¹Minára ínnee fúrufarira márirana máree maríasara faqa asukunakínaa óosana máree maríasara faqa rufíasee ínnee níanasaa máriqa ínnee misá mandá ásukuna maréeqee aiqámausa nífusaa káqa qára qóo quqásifaqa mi-manda asukunáki máriasa nisauríraná marasée minnísaaqéera.

^{12 (-) 13} Mi-manda ainaináusa maréeqee aiqámausa nífusaa káaqa qára qóo quqásaifanoo mi-manda ainaináusa óosana uqanna káaqa kooroomámbuanoo. ¹⁴ Aiqáma ainaina asukunakínaana maréeqe káaqa qára qóo aiqámausa nífusaa quqásaifanoo mi-ainaináusa faqa káaqa qáranaikiannoo. Minára maasá idí móo maaqí qínóo máridanoo.

Anée faiqée márianafa fíndi fúa.

Kúqiranakiqari fíndi fínanoo

ásauku mundírafa súaniara foora anísaa qáani.

¹⁵ Mi-ufáfa miqínoo márinará ínnee Eefeesusa máqannaasa ínneeqa máriranasaa ámiqimmandee rakísiaqa. Sía aamína fasiqara foora máriaqa írirana faqaasara foora máriaqa. ¹⁶ Maa-kamuqóo mandá márira kámu márinará sía fífau súani afu áfeesimarina kákinni áiqaráani, aiqáma faasaanara aináinira faasaanee qiaqa. ¹⁷ Minára ínnee sía fúrufariaqa Karaambáiqa ínniara fuaqée qínaqa fífandinnanara faqa áuqeefándinnanara faqa óoqai íridanoo ínnee mi-iriránara randásee paqúrimandee mi-maú afeekaikámmandee fídaqa qáfaqa.

¹⁸ Ínnee nammári námasee fúrufarirana sía máraaqa mífá ínni kurídimarifa máridanoo Ánutuna maraquna fannoo kai ínni náakufinoo naundurái qumbiqáfinaqa máriaqa. ¹⁹ Ínnee narí qímami narí qímamidaqa Ánutunara amoogírafa ínni naundurái qumbiqáfina máridaqa Dafidina idí faqa amaana ídi faqa Ánutunara rara idí faqa midínannai narí qímami narí qímami qiaqa. ²⁰ Maasá karaambáiqa ásauku mundíraná Yísuna áuqusaa maqee maqee aiqáma ainainara maasá qíkoona Ánutunara dúfi dúfi qiaqa.

Faiqí ánaaseera qídanoo.

²¹ Ínnee ásauku mundíranara náaquqee márinará naríara naríara uréeqafi máridaqa reendeená mández márira.

²² Ínnee ánaaseeuqa faiqí nínaaqmaaka qímannimidaqa, ínnee faqa karaambáiqa áramandunnai máridaqara foora ínneeqa nifaaqmaaká ufa ámeemaanai miqímandee máriaqa. ²³ Ásauku mundírafa narí ufara suqímariasa innaarúna asumu nímimarifa máridanoo, misá úriqararafa máridanoo, ánaasee nifaaqmaaká miqíkai íqa nári nínaaqmaaka úriqara máfi márianara ínneeqa nifaaqmaaka nímeemaanai uréeqaqa máriaqa. ²⁴ Ásauku mundíraná ufara suqímariasa eedóo qímasee miná áramandunnai óoqu mari fídaqa máriandee kai íqa ánaaseeuqa nári nifaaqmaaká aiqáma ufa ámeemaanai máriaqa.

²⁵ Faiqí inni faqa qímannimidaqa ínnee ánaaseeuqa nifaaqmaaká ínni qímannimidaqa, ínnee faqa ásauku mundíraná aanna raaqa, Yísufa narí ufara suqímariasa narí ánaaqara foora misára káaqa ámuqusufanoo misá náaru máriaeera qímasee narí máriraná misára kúqiranaki paasóosamandee quqánau. Ínnee ínneeqa nínaaqmakara miqí kai íqa

úriqarara ainainee qímasee nímuqusinaqa ruaqa. ²⁶⁻²⁷Fúka anaasee narí afaaqinnáí fuanée qímaseenoo afaaqa ánu kamáseenoo ámiqira siara qamunna afisúmareenoo narí afaaqa ákumbau fee namúana fee qikairí fee sía márifanoo andeeqá mareenoo narí afaaqinnáí fidanoo. Ásauku mundírafa narí ufara suqímariasá fúka anaaseera foora nammáriara foora rúma nímaqáseenoo andeeqára ámiqiranaki faqa nifaaqa idaaqíranaki faqa maréeqeenoo narínnai ámiqiranaki quqáani fee qímaseenoo maasá narí ufannáí nammáriara foora rúma qimaqásaidanoo naríara kai mara quqéenoo, minára Yísufa narí ufara suqímariasara ámuqusufanoo narí márirana misára kúqiranaki quqánau foo qídqa. ²⁸Faiqí nári nínaaqmaakara miqí kai mándee nári nifaaqara foora nímuqusiani, narí ánaaqara úriqarara ainainee qímasee ámuqusímaríafa narí kai naríara faqa úriqarara ainainee qídanoo ámuqusidanoo. ²⁹⁻³⁰Sía moó fannoo narí afaaqara ákooqaidanoo ámiqimmandee rakísidanoo nárana ámidanoo ásauku mundírafa Yísufa narí ufa suqímariasara narí afaaqaféé qímaseenoo rakísidanoo, ínnee faqa miqíkai íqa ínneeqa nínaaqmaakara qiní qifaqa fée qímasee ámiqimasee rakísiaqa. ³¹Óoqeenáa tamummaqara fasiqauqa ákara miná maaqímmínoo máridanoo,

Ánutufa qunára faiqí moó fannoo narí ánoofa ákoona minníseenoo narí ánaaqasaa atooqáfínoo miqandá moodáa kara máfifarano.

³²Mi-ufána maa-ainainnára kíkiqusidanoo ánoona ámiqirafa máridanoo ásauku mundírafa faqa narí ufara suqímariasá faqa faiqí narí ánaaqara fáqara foora ínoo máridanoo moodáa kara máfuanno. ³³Mi-ufána ínni faiqíara faqa qídanoo aíqáma fasiqa nári nínaaqmaakara nári nifaaqara foora nári nímuqusiani, ánaasee faqa nári nifaaqmaaká ufa ámeemaanái eedóo qímasee máriaqa.

Faiqiuqáindiara faqa nári nínaukoora faqa qídanoo.

6 ¹Faiqiuqáindi ínniara qídqa, ínneeqa nínausa níkausa ufara eedóo kai qiaqa. Ínnee Yísuna ufara suqímariasaki mariánara andeeqárafa mífá máridanoo. ²Mooseena sándufara ínnee írimariafanoo minakínaafa aaquqíra ufa qísaikuqara taikásee máridanoo. Minakínaana moo sándezmaasá mi-maú fúanoo Ánutufa moo áinaina maaqóo maa-maqásaa maasá qímirara qíma afeekaikámmaqoofa maaqímmínoo máridanoo, ínniqa nínausa níkausara náaquqaina misá ufamau fuqa. ³Fífano Ánutufa ínniara kísaqqasaa ínneeqa maqa máaqaki máridaqa ámiqiranaki máriaqee qímasee maasára qímafeekaíkinu. Maasá mi-ufánara úriqarara úfee qídqa. Dóo ínnee faiqiuáindi mi-maú fuqa.

⁴Faiqi níkausamara ínni qímannimidaqa sía ínneeqa faiqi fífau níraná fundákifaqa áanoo iaqa, sía miqíqa, maaqíqa, Yísuna ufamau ínni faiqiuqa andeeqée andeeqásifaqa Yísuna ufasáa innooqáqa.

Aináinímariasara faqa misá úriqararausa faqa misára qídanoo.

⁵ Qinée Pauroosa ínnee moosá ainaínímariasa qímannimidaqa. Ínneeqa feefaurú márara saikaki kíeqafinaqa ámiqimasee miná aináinamaisaaqa. Sía nifaqa quqássee mána mána iaqa. Ínnee náaquqee marínaqa aináina ákoona anáinamaisaaqa, ínnee ásauku mundírana aináinidee qídaqa maqásaa aináina ákoona ámiqimasee nímuqusannai aináinammáisaqa. ⁶ Sía misá eedóo qíra ufara kai irisée misá nífusaa kai aináiniaqa, ínneeqa nímuqusannai Ánutuna ufamau ásauku mundírana aináinidara foora ámiqimasee aináinamánnimaqaqa. ⁷ Sía fífafu faiqí aináinamaiseera foóriaqa, karaambáiqa aináinammidee qímasee ámiqimasee aináinamaisaa. ⁸ Ínnee miqídaga maanára íriaqa, Karaambáiqa aiqáma fasiqa amana amana kái nímidanoo moosá rumbára saikaki maríasee narí aináinira saikaki mériasee nári ámiqira ainainirana ákiaqara amana amana kai innaarúnai nímiannoo.

⁹ Qinée aináinímariasara ínnee ínneeqa aináina ákoona ámiqimasee aináinamaisá qee qímaseeqa ínnee aináina ákausa faqa qímannimidaqa ínnee faqa miqíkai mándezee ínniqa aináinímariasasaá ámiqimmandee rakísiaqa, ámiqimasee aináiniaqee qímasee áanoo írana faqa nárírari mériana faqa taikáqa. Ínnee faqa maanára íriaqa, ínnee faqa ínni aináinímariasa faqa moodáa rakísirafa innaarúnai mérifa, sía mifá aináinímariasara uréeqarausee qímasee kafáa quándaki rakísí nímaqee maríasara úriqararausee qímasee qaara irirana máraidanoo, moodáa írirana marasée amana amana kai rakísí nímaqaidanoo.

**Roomma máqanna sundíara foora afaaqa
ititámareena Sadannana faqa rákuqa.**

¹⁰ Maa-ufána taikára ufa maaqímmínoo máridanoo, ínnee karaambáiqa faqa máridaqa moodáanaki nímarifaqa miná fira afeekannái ínni faqa moodáanakikirana firaaqóo afeekaikámma mapukúaqa. ¹¹ Sadannafa óosana óosana narí mandá níkaru qíranannai ínni náruannoo, ínnee minára ruffasee Ánutufa níminna saqári durú saamunannai ínneeqa nifaqa ititáqa. ¹² Maasá Yísuna ufa írimariasa sía faiqí faqa rákidaqa maasá meerái Ánutuna innaarúna ámeemaanai mária mandá áfaanausa faqa rákidaqa, maa-asukunáki mária kamuqoo miríndari rákimariasa faqa misá úriqararausa faqa misá faiqí firaasá faqa meeráindari maasá dáruafaqa maasá misá faqa rákidaqa. ¹³ Ínnee minára iriséeqa Ánutufa níminna durú saamu saqariná qumáreeqa deedaqídá mériqa. Sadannafa mi-manda faasaanná nárirara aniráinaqa ínnee amanaikíqa mérifanoo narí faqa áruafaqáammasee miqóo kai éeraaramásee ititáqa mériqa, sía amana áinnaaqaráani.

¹⁴ Minára qímannimidaqa. Ínnee fíndifi deedaqídá mériqa Sadannafa ínni mandóosana nimisée náruandoora. Roomma máqanna sundíara

nifaaqa rafáaqafímariana kíkiqususee ínniara qianáuranoo. Ínneeqa fausánda níranaqumuki rumbée maría fára foora mifá ínni ánoona ufa kai qírafa mifá máriannoo. Ínni nímuqusasaa itítée maría afeeka ainainara foora ínni andeeqára óosana máriannoo. ¹⁵ Ínni níku itítée maríafa níku ánaamuara foora mifá Ánutufa faqa mári asooara amiqira fasaasa ufa maqee maqee aamína máqannaqá qímannimirafa mifá ínni níku ánaamuara foora ititárafa máriannoo. Mi-andeeqara oosannáusa marasáfanoo Sadannafa sía amana ínni náruani.

¹⁶ Ínniqa saqári ukéeqirira fára foora Yísuna saqárikirafa máridanoo. Ínnee Roomma máqannaqá sundíara foora maqee maqee mi-saqarína ukéeqirisee máraqa nífanoo Sadannafa narí feefa idá muqúru qumáree ínniara óosana óosana fúrufarira irirana minánnai ínni nifaaqa náqusee náriraree qímasee áqusainaqa ínnée Yísuna saqárikiranannai miná máfirukí áquaqa.

¹⁷ Roomma máqannaqá sundíauqa rákiranaki fídaqa qafee níkiaqa afisúsee níkiaqa rukámifoora afisímaríqau. Ínneeqa níkiaqaki itítée maría qafeenára foora Ánutufa innaarúnai asumu márirana nímuqa mífidanoo. Sadannafa ínni kurídiranaki maqee maqee mara quqárarinaqa ínnée mi-qafeená afisúsee asumu máriaqa. Roomma máqannaqá sundíauqa rákira páipana dínni dínni áfaifaqaanannai faiqí ateekekéeqa raqúru nímiqa ímariqau. Ínni raiqára páipana aseema fooqáafa márina Ánutuna ufa mífidanoo miná maraquna fanno mi-ufána nímu úfafa mífidanoo. Sadannafa ínni faqa rákinaqa mi-samúna qumáree miná áruaqa. ¹⁸ Ínnée mi-ainaináusa máraidaqa innaaru qídaqa maqee maqee Ánutuna dadaaqíranara faqa innaaru qiaqa. Ánutuna maraquna afeekannái maqee maqee eendáki faqa fáasaana faqa Ánutuna maqásaa fasiqa anaaseera Ánutufa ámiqi ámiqimma nímaqaanífeera innaaruqiaqa. Sía kudoosaápaaqa afeekaikámmandee innaaruqiaqa. ¹⁹ Qiní Pauroosara faqa innaaru qiaqa Ánutufa óosana qímaseinaqa qinée faiqí ánaasee Yísunara qímannimianauree qímasee paasóosamandee qímannimianaura, Yísuna ámiqira fasaasa ufa oóqai kukéeqanoo márifa maqee ákuana Ánutufa faiqí ánaasee kooroománnimaqueenoo.

²⁰ Qinée Pauroosa mi-amiqira fasaasa ufána aanáiqikirausa mífidaqa. Kúqaa Roomma máqanna karabúsaki mífidaqa kúqaa aanáiqikirausa mífidaqa. Ánutufa qiníara paasóosamandee faiqí ánaasee qímannimiannee qifaqa ínnée qiníara innaaru qífaqa paasóosamandee qímannimianaura.

Pauroona ákara taikára ákara.

²¹ Qinée Tikikusana aqiqáananoo qiní dáufakiana ínni qímannimiannoo. Mifá maasá qímuquisi marí qikaqaafasaafa mífidanoo, karaambáiqa saikáki ámiqi ámiqira ainainímarifa maridanoo. Mifá

qiní fasáasa ufa ínni qímanniminaqa ínnee qiní máriranara íriaqeera.
22 Miná qímannimianifeera aqiqaanáura ínni nímuqusa poodúqaanifeera
aqiqaanáurano. 23 Maasá qíkoofa Ánutufa faqa maasá karaambáiqa
ásauku mundírana Yísuna faqa naunduráki asooárana faqa naríara
naríara úriqarara ainainee qímasee nímuqusirana faqa Yísuna
saqárikirana faqa ínni aiqáma qiní qíkaqaafasaauqa nímiani. 24 Ínnee
aiqámausa maasá karaambáiqa ásauku mundírana Yísunara sía taikée
maría rírana rímariasa, Ánutuna áfaarirafa ínni faqa máriani.